

22 Cdo 1735/2005

USNESENÍ

Nejvyšší soud

České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Rezkové a soudců JUDr. Františka Baláka a JUDr. Jiřího Spáčila, CSc., ve věci žalobce P. V., zastoupeného advokátem, proti žalovaným: 1) K. S., 2) A. K., 3) Ing. J. Š., 4) J. B., všem zastoupeným advokátem, 5) R. R., 6) L. C., a 7) S. I., v. o. s., o uložení povinnosti umožnit odběr elektrického proudu, vedené u Okresního soudu ve Svitavách pod sp. zn. 9 C 400/2002, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 24. února 2005, č. j. 22 Co 331/2004-408, takto:

I. Dovolání se odmítá.

II. Žalobce je povinen zaplatit žalovaným 1) - 4) společně a nerozdílně na náhradu nákladů dovolacího řízení 1 696,- Kč, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení, k rukám JUDr. P. C.

III. Ve vztahu mezi žalobcem a žalovanými 5) - 7) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou podanou původně proti žalovaným 1) - 6) domáhal, aby "žalovaným bylo uloženo zdržet se všech úkonů, kterými by bylo bráněno vlastníkům chaty č. 133 postavené na pozemku parc. č. st. 116 v katastrálním území P., obec S. M. a okres S. ve volném odběru elektrické energie z přípojného bodu, rozvodné skříně, umístěné na pozemku parcelní číslo 39/14 v katastrálním území P., obec S. M. a okres S." Tvrdil, že od roku 1992, kdy chatu koupili, nejprve společně s manželkou a od roku 1994 jako výlučný vlastník chaty na základě dohody o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů, odebíral elektřinu spolu s dalšími 10 chataři kabelovým rozvodem vedoucím od hlavního rozvaděče po cizích pozemích k podružnému rozvaděči na pozemku parc. č. 39/14 a dále k jeho chatě, přičemž k tomuto rozvodu nabyt spoluvlastnictví koupí chaty. Smlouvu o odběru elektrické energie uzavřel s Východočeskou energetikou, a. s. nejprve žalovaný 1) a rozúčtoval spotřebovanou elektřinu na jednotlivé chataře, kterou mu také platili. Po neshodách žalovaný 1) odběr elektřiny žalobci odpojil, a i když žalobce odběr obnovil, na počátku roku 2002 zastavil dodávku elektřiny její dodavatel pro závady na podružném rozvaděči, který je součástí kabelového rozvodu. Dohodu o odběru s Východočeskou energetikou, a. s. pak uzavřel žalovaný 2) a žalobci odběr elektřiny umožněn nebyl. Žalobce rovněž tvrdil, že právo na odběr elektrické energie předmětným kabelovým rozvodem mu přísluší z titulu vydrženého práva věcného břemene.

Krajský soud v Hradci Králové jako soud odvolací k odvolání žalobce usnesením ze dne 20. srpna 2003, č. j. 24 Co 236/2003-276, rozsudek Okresního soudu ve Svitavách (dále jen "soud prvního stupně") ze dne 30. dubna 2003, č. j. 9 C 400/2002-246, kterým byla žaloba zamítnuta, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Podle něj se soud prvního stupně nedostatečně zabýval tvrzením žalobce, že nabyt právo odběru elektřiny z rozvodné skříně jako věcné břemeno vydržením.

Soud prvního stupně usnesením z 30. 3. 2004, č. j. 9 C 400/2002-319, připustil změnu žaloby a přistoupení žalované 7) do řízení. Další změnu žaloby připustil usnesením z 8. 6. 2004, č. j. 9 C 400/2002-352.

Rozsudkem ze dne 21. června 2004, č. j. 9 C 400/2002-362, soud prvního stupně žalobu, kterou se žalobce domáhal, aby "žalovaným byla uložena povinnost zdržet se všeho, čím by bylo žalobci bráněno v připojení a ve volném odběru elektrické energie chaty č. 133, postavené na pozemku parc. č. st. 116 v katastrálním území P., obec S. M. a okrese S. z přípojného bodu rozvodné skříně umístěné na pozemku p. č. 39/15 v katastrálním území P., obec S. M. a okres S.," zamítl. Dále rozhodl o nákladech řízení.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že Východočeská energetika, a. s. dodává elektrickou energii do části chatové osady v P., kde mají postavené své chaty žalobce a pět žalovaných, žalovaný 4) svoji chatu v roce 2002 prodal. Žalovaní 1) - 6) se v roce 1978 dohodli na zřízení elektrické přípojky k jejich chatám. Od hlavního rozvaděče, který je v majetku Východočeské energetiky, a. s., zakopali přes cizí pozemky přibližně 300 m kabelu až k podružnému rozvaděči umístěnému na pozemku parc. č. 39/15 - pozemek je nyní ve vlastnictví žalovaného 7). Z tohoto podružného rozvaděče byly dále vedeny tři větve kabelů k původním šesti chatám a postupně se na tyto tři větve připojovalo dalších 5 chatařů - B., C., K., Š. a Z., kteří za

připojení zaplatili po 2000,- Kč. Dohody o prodeji spoluvlastnického podílu k "elektrické přípojce" vedené od hlavního rozvaděče včetně podružného rozvaděče mezi šesti chataři, kteří přípojku zbudovali, a nově připojenými chataři uzavřeny nebyly. Jednu z větví kabelů vedoucích od podružného rozvaděče zbudoval žalovaný 3), na ni se připojil chatař K. a dále navázal L. R. Smlouvu o odběru elektřiny s Východočeskou energetikou, a. s. uzavřel v roce 1978 žalovaný 1), který rozúčtoval spotřebovanou energii, měřenou na hlavním rozvaděči, mezi jednotlivé chataře. Žalobce spolu s jeho bývalou manželkou koupili rekreační chatu č. 133 s pozemkem parc. č. st. 116 a pozemek parc. č. 39/18 v roce 1992 od manželů R. (ti ji koupili v roce 1981 od L. B., který chatu stavěl). Na základě dohody o vypořádání spoluvlastnictví manželů uzavřené 30. 5. 1994 je výlučným vlastníkem těchto nemovitostí žalobce. Z podnětu Inspektorátu bezpečnosti práce a ke stížnosti žalobce byl rozhodnutím Východočeské energetiky, a. s. odběr elektřiny žalovanému 1) z důvodu nedostatečné údržby elektrického zařízení k 23. 1. 2002 přerušen. Novou smlouvu o odběru elektřiny uzavřel s Východočeskou energetikou, a. s. dne 12. března 2002 žalovaný 2). Žalobci bylo ještě před tím sděleno, že mu odběr elektřiny původním způsobem nadále nebude umožněn. Po provedeném dokazování dospěl soud prvního stupně k závěru, že se žalobce nestal spoluvlastníkem zmíněné elektropřípojky jako věci nemovité, neboť spoluvlastnický podíl nezakoupil ani nevydržel. Prokázána nebyla ani existence nepojmenované konkludentní smlouvy opravňující žalobce k odběru elektřiny. Ze smluv o odběru elektrické energie uzavřených mezi Východočeskou energetikou, a. s. a žalovanými 1) a 2) žádná povinnost dodávat elektřinu i jiným subjektům nevyplývá. Jestliže žalobce tvrdil, že mu svědčí právo odpovídající věcnému břemeni, spočívající v odběru elektřiny, soud prvního stupně konstatoval, že nebylo prokázáno, že by s kýmkoliv uzavřel smlouvu o zřízení věcného břemene nebo by takové právo vydržel, neboť vzhledem ke všem okolnostem nemohl být oprávněným držitelem práva. Na závěr soud prvního stupně dodal, že žalobě nebylo možné vyhovět ani s ohledem na dobré mravy.

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích jako soud odvolací k odvolání žalobce rozsudkem ze dne 24. února 2005, č. j. 22 Co 331/2004-408, rozsudek soudu prvního stupně změnil jen ve výzvu o povinnosti žalobce nahradit náklady řízení žalovanému 1), jinak jej potvrdil. Dále rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud se ztotožnil se skutkovým zjištěním soudu prvního stupně a uvedl, že sdílí i jeho právní posouzení věci, i když některé jeho právní závěry považoval za nadbytečné. Zdůraznil, že právo na připojení do elektrické sítě a volný odběr elektrické energie může náležet pouze té osobě, která má uzavřenou smlouvu o odběru elektrické energie s osobou, která je oprávněna k podnikání v energetických odvětvích. Poukázal na § 3 zákona č. 458/2000 Sb., energetického zákona, podle kterého podnikat v energetických odvětvích mohou pouze právnické a fyzické osoby na základě státního souhlasu, kterým je licence udělená energetickým regulačním úřadem. Licence se neuděluje pouze na činnost, kdy odběratel poskytuje odebranou elektřinu jiné fyzické či právnické osobě prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného odběrného zařízení, přičemž náklady na nákup elektřiny na tyto osoby pouze rozúčtuje dohodnutým nebo určeným způsobem a nejedná se o podnikání. Nárok, aby mu takovým způsobem byla dodána energie, nemůže žalobci vzniknout na základě toho, že by byl spoluvlastníkem části "elektrické přípojky". V daném případě žádný ze žalovaných není osobou, které by byla udělena licence k distribuci elektrické energie. Žalobce by mohl uspět se žalobou jen pokud by prokázal, že žalovaní nebo alespoň některý z nich je povinen nakoupit energii a část této energie dodávat na základě dohodnutého nebo určeného způsobu žalobci a provést rozúčtování. Žalobce však existenci takové dohody uzavřené s žalovaným 2) anebo jiné vícestranné dohody, jejímž obsahem by byl závazek žalovaného 2) dodávat elektrickou energii jiným osobám, neprokázal. Věcné břemeno odběru elektrické energie nelze vydržet, neboť pojmovým znakem práva odpovídajícího věcnému břemeni je omezení vlastníka nemovitosti, zatímco v tomto případě jde o omezení osoby, která má uzavřený závazkový vztah k dodavateli.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále "OSŘ"), a které odůvodňuje tím, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci a že vychází ze zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Podle žalobce bylo prokázáno, že mezi chataři byla uzavřena ústní dohoda o dodávce elektrické energie - žalobce od roku 1992 prostřednictvím společné přípojky elektřinu odebíral, podílel se na úhradě zrát spojených s dodávkou elektřiny a na nákladech spojených s údržbou a opravami této společné přípojky. Cenu za odebranou energii platil žalobce chataři určenému jako jejich zástupci, který měl sjednanou smlouvu o skupinovém odběru elektrické energie. Dále bylo prokázáno, že žalobci byla dána výpověď z dodávky a že následně byl odpojen. Žalobce nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že připojení a odběr elektřiny si mohl zajistit pouze uzavřením dohody s odběratelem, na jejímž základě by dohodnutým způsobem došlo k její dodávce a následnému zúčtování. V souladu s názorem uvedeným v usnesení odvolacího soudu ze dne 20. srpna 2003, č. j. 24 Co 236/2003-276, se domnívá, že právo na připojení k neveřejnému elektrickému zařízení může vzniknout i z jiných důvodů, než jenom ze smlouvy, např. jako právo spoluvlastníka zařízení, kterým se elektřina dodává. Za významné považuje žalobce posouzení otázky, zda stavba "elektrické přípojky a rozvodné skříně je věcí movitou nebo nemovitou a zda jde o součást pozemku, na němž je umístěna." Stejně významná je podle žalobce otázka, může-li nepodnikající fyzická osoba bez licence prodávat elektrickou energii dalším fyzickým osobám prostřednictvím odběrného místa, jež nevlastní ani neprovozuje, pouze na základě výprosy. Dále namítá, že na právní vztah fyzické osoby odběratele a fyzické osoby, které je elektrická energie dodávána, mají být analogicky aplikovány právní předpisy

upravující vztah mezi dodavatelem a spotřebitelem. Výše položené právní otázky podle názoru dovolatele zakládají zásadní právní význam rozhodnutí odvolacího soudu. Navrhuje, aby z uvedených důvodů dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaní 1) - 4) ve svém vyjádření k dovolání poukazují na skutečnost, že není přípustné, a proto navrhuji, aby je dovolací soud odmítl. V případě, že by dovolací soud dospěl k opačnému závěru, namítají, že otázky, které žalobce uvádí, nejsou pro posouzení věci podstatné. Proto navrhuji, aby dovolací soud podání žalobce zamítl.

Žalovaní 5) a 6) se připojují k vyjádření žalovaných 1) - 4).

Žalovaná 7) se k dovolání nevyjádřila.

Nejvyšší soud jako soud dovolací po zjištění, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu bylo podáno včas oprávněným, řádně zastoupeným účastníkem řízení, nejprve zkoumal, zda jde o dovolání přípustné.

Podle § 236 odst. 1 OSŘ lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu je přípustné za splnění předpokladů stanovených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) a c), odst. 3 OSŘ. Protože předpoklad stanovený v § 237 odst. 1 písm. b) OSŘ nebyl naplněn, přicházela v úvahu přípustnost dovolání jen podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 OSŘ, podle nichž je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla řešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem.

Protože dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) OSŘ je přípustné jen pro řešení právních otázek, je dovolatel oprávněn napadnout rozhodnutí odvolacího soudu, proti němuž byla přípustnost dovolání založena podle tohoto ustanovení toliko z dovolacích důvodů uvedených v § 241a odst. 2 OSŘ; v dovolání proto nelze uplatnit tvrzení, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá oporu v provedeném dokazování (§ 241a odst. 3 OSŘ). Dovolací soud tak musí vycházet ze skutkových zjištění učiněných v nalézacím řízení.

V daném případě tak dovolací soud vychází ze zjištění, že mezi žalobcem a žalovaným 2) jako odběratelem elektřiny nebyla uzavřena dohoda, kterou by se žalovaný 2) zavázal poskytovat žalobci elektřinu, a neexistuje ani vícestranná smlouva, která by žalovaného 2) k poskytování elektřiny žalobci zavazovala.

Rozsudek odvolacího soudu není rozhodnutím zásadního prvního významu.

Z rozsudku odvolacího soudu vyplývá, že § 3 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb. rozlišuje jednak vztah mezi dodavatelem elektřiny a odběratelem, který poskytuje odebranou elektřinu dalším osobám prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného odběrného zařízení, a jednak vztah mezi odběratelem a těmito dalšími osobami. Povinnost odběratele poskytovat dalším osobám elektřinu by mohla vzniknout ze smlouvy, ale existence takové dohody ať už dvoustranné nebo vícestranné ve vztahu k žalobci zjištěna nebyla. Ani případné spoluvlastnictví odběrného zařízení by samo o sobě nemohlo právo žalobce na odběr elektřiny vůči žalovanému 2) založit, neboť žalobce ani netvrdil, že by právo odběru elektřiny vůči tomuto žalovanému odvozoval z dohody spoluvlastníků nebo rozhodnutí většiny spoluvlastníků (§ 139 odst. 2 ObčZ).

Řešení otázky, zda může osoba bez licence prodávat elektřinu dalším fyzickým osobám prostřednictvím odběrného místa, které nevlastní ani neprovozuje, kterou žalobce zpochybňuje platnost smlouvy o odběru elektřiny uzavřené žalovaným 2) s jejím dodavatelem, by nemohlo nic změnit na věcné správnosti rozsudku odvolacího soudu. Nepřípadná je také otázka analogického použití předpisu upravujícího vztah mezi dodavatelem a odběratelem elektřiny - žalobce má zřejmě na mysli § 29 zákona č. 458/2000 Sb., upravující práva a povinnosti chráněného zákazníka - odběratele ve vztahu k dodavateli, neboť podle § 7 odst. 1 vyhl. č. 297/2001 Sb., kterou se stanoví podmínky připojení a dodávek pro chráněné zákazníky, je dodávka elektřiny uskutečňována na základě smlouvy o dodávce elektřiny. V daném případě však podle skutkového zjištění žádná smlouva o poskytnutí elektřiny mezi žalovaným 2) a žalobcem neexistuje.

S ohledem na výše uvedené dovolací soud neshledal předpoklady přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 OSŘ v daném případě naplněny, a proto podle § 243b odst. 5 za použití § 218 písm. c) OSŘ dovolání žalobce jako nepřípustné odmítl.

Žalobce je povinen podle § 243b odst. 5, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 OSŘ nahradit žalovaným 1) až 4) náklady dovolacího řízení, které jim vznikly v souvislosti se zastoupením advokátem. Náklady jsou dány odměnou advokáta podle § 8 písm. a), § 10 odst. 3, § 14 odst. 1, § 15, § 17 odst. 2 a § 18 odst. 1 vyhlášky č. 484/2000 Sb. a čl. II vyhl. č. 277/2006 Sb. ve výši 1 350,- Kč, paušální náhradou hotových výdajů 75,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. a čl. II vyhl. č. 276/2006 Sb. a činí celkem včetně náhrady za daň z přidané hodnoty (§ 137 odst. 3 OSŘ) 1696,- Kč. Platební místo a lhůta k plnění vyplývají z § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 OSŘ. Žalovaným 5) - 7) v dovolacím řízení náklady nevznikly.

Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

Nesplní-li žalobce dobrovolně, co mu ukládá toto usnesení, mohou žalovaní 1) - 4) podat návrh na výkon rozhodnutí.

V Brně dne 4. prosince 2007

JUDr. Marie Rezková, v. r. předsedkyně senátu